

el Pallars Sobirà: *s'ha polàt* aquella fusta, *se pòlze* una biga (Estერი i Estaon de Cardós, 1934). *AlcM*, que ho dóna també com mall. i val., ho cita en PBertrana aplicat al blat del graner, i ho suposa derivat de *poll* PULLUS, probablement ententent que l'acc. de 'animalet' pogué estendre's fins al corc insecte menut, cosa que em sembla ben concebible. Tanmateix no puc deixar de pensar en el cast. *POLILLA* 'arna', nom que ha tingut afins amb el significat de 'corc', veg. l'article del *DCEC/DECH* on se li assenyalen interessants afinitats etimològiques sense arribar a una decisió, sobretot entre POLLEN, PULVIS i PABULUM.

En una altra acc. més acostada al sentit estricte del subst. català: *pollar-se* 'congriar-se el poll dins un ou' més o menys estès per tot el domini (*AlcM*, §§ 3, 1) fins als nostres Pirineus centrals, on pren el sentit pejoratiu, comú amb el de *pollar-se la fusta*: «*pollà-se* malograrse la formació del pollo en el huevo»: «si la gallina no se hi està, tots els ous *se pollaran*», «dels ous que va comprà, dos m'han salliu *pollats*» (Ballarín, *Dicc. Ben.*).

'Aviram' es diu *polalla* a Andorra i Tor de Vall Ferrera, *poralla* a Estaon i Estერი de Cardós, així o *porralla* a Tavascan (1932-34): derivat també de PULLUS, però el tractament de la -LL- sense descartar una formació catalana originària (amb dissim. *ll-ll* > *-ll-*), fa pensar més aviat en un manlleu de la llengua d'oc, i no tant del llgd. *poualho* com del gascó *pouralbe*: en efecte oc. ant. *polalha* es documenta en força textos en prosa de c. al S. xiv i xiii d'Avinyó (PSW, s. v. *pollasseria*), Erau, Foix, i *poralha* al Gers i Gironda (PSW vi, 426-7), i en el Bearn: «besthiars --- menutz, *poralbes*, blatz» a. 1482 (*Cart. d'Osau*, 371).

Pouloy és el gall dindi: bearn., land. i Bigorra (Lespy, Palay, Sarran; Maccarrone, *AGI* xx, 44), el «dindon sauvage»: Meleagris gallopavo» a les Landes (Métivier, *Agric.*, 750) el 'gall salvatge' a Ossau (Lespy), 'gall dindi' a la V. d'Arán, i el mot ha penetrat també a Ribagorça: *pulòis* 'gall dindis petits' a l'Isàvena (Beranui, 1957). Com que esperaríem *pour* com a resultat gascó, fa l'efecte que al gascó es degué propagar des de Tolosa o un altre centre llenguadocià.

Pullulare, pres del ll. *püllülarē* 'brotar en molts rebrots': «los fecundes oradors y laureats poetas acostumen --- ataviar les composicions --- *pollulant* y florint ---», pròleg a l'ed. de 1531, del *Spill* de JRoig (ed. Chabàs, p. 368); «som una harmonia de l'illa qui canta --- / i sota l'espessa verdor onejanta / *pulkula* un món d'eterna joventut», JnAlcover (*Cançó dels Pins*, O. C., p. 9); *püllulant*; *püllulació*.

Pollam. *Pollard*. *Apollregar*. *Empollar*.

1 Com que els cinc que van afusellar eren d'altres calabossos, varen complir-ho; quan jo tenia uns cinc anys el meu pare em va dur a la que feren a la masia d'En Sala i Cortacans, cap a Sta. Creu d'Olorda. Impreſsió inoblidable de la bona i pobra gent. —

2 No estrany del tot al català, almenys a la zona de substrat mossàrab: «que null hom no dega tallar null *pin poll* per fer fusta a vendre» (o sigui 'pinet, plançó de pi') Tort. 1341 (*BABL* v, 408). — 3 A la

zona Priorat-Garrigues *polàns* són 'branques escapçades, amb branquillons a la punta, en la qual es posa el vesc per agafar moixons' La Morera i Els Torms (mentre que a Margalef en diuen *polegóns*) 1935-6, cf. *CostManc.* i, s. v. En el Migjorn val. designa un plançó espigat de moltes menes d'arbre, p. ex. una figuera; i figuradament es diu d'un xaval jove i vivaç: «quin *polànk!*» (Pinet 1962). No sé si també en aquesta forma translàtica, o perquè clavin una alta vara, com a senyal dalt d'un cim, apareix en toponímia: *El Pollanc* un de Benigembla, *Els polán(k)s* Pinet. — 4 D'un ll. vg. *REPULLARE 'rebrotar', és probable que vingui el cast. REBOLLO, i amb ell el cat. *rebell*, com vaig argumentar i estudiar a fons en el *DCEC/DECH*. Com que en català el mot, encara que autòcton, ha tingut sempre menys extensió i importància que en la llengua veïna, ací remetem a aquell article sense exposar-ho a fons, i ens limitem a donar-ne i ampliar-ne les dades catalanes. Entre nosaltres no ha estat mai un mot de l'ús comú i no pertany en tot cas a l'ús de Bna. ni del cat. central, i si bé tampoc és estrany a cap dels dialectes, on se sent més és en les parts més muntanyoses del Princ., sobretot a l'Oest i en rodals de l'Est però allunyats de la costa. No n'hi ha dades fins c. 1400, i no el recollí la lexicografia fins als diccs. del S. xix («*roboris surculus*», Belv.); el val. Sanelo: «*rebolles* de olivera, garrofera, morera etc.; els que naixen al peu de la soca» afegint que es distingeixen dels *rebrotims* «els que ixen de la soca y simals», segons l'ús del poblet de Forna (prop de Pego) i afegint-hi una cita no identificada «car del *rebell* se forma un arbre» (II, 48v). Com a antic només se cita (*AlcM*) un doc. de 1393 i el *Tresor de Pobres*, de vers la mateixa data; «en un gran ginebrar que-y ha prop lo camí general --- per molt que ell se esforçàs en si mateix, ell no podia anar de aquí avant; e ell, senyant-se --- se asegué prop un *raboll* que-y avie; e sient així, ell testimoni sentí ---», Solsonès a. 1458 (Baraut, *Sant. del Miracle*, 169). «Una ciutat naixenta no veus? És Perpinyà, / la que li ha pres per sempre lo ceptre de regina: / doncs jo l'he vista nàixer, com d'un *rebell* l'alzina, / com roure d'un aglà», *Canigó* vi, v. 200. Que es digui de l'alzina i les altres quercínies és freqüent, però no sempre: «alzina o roure renadius d'una soca», Emp. (*Cost. Manc.* i, s. v.); «trencareu de camí prop d'un *rebòls* d'alzina que ---» Alt Vallès (entre Granera i Gallifa, 1925); «—Lo coll del *rebòl* —? —vol dir un roure» Pobla de Cérvoles, 1936; *rebòl* 'roure o alzina jove' Alt Urgellet (Arcavell, 1936). Enlloc tant com a Ribagorça: *rebòl* 'mata d'alzinoi' («en cast. és *coscollo*») Alins de Llitera; *rebòls* 'coscolles o alzinóis' Jusseu (1965). A la Vall de Boí id., a Llesp 'alzinói' (1953); a Sant Nicolau és molt coneguda la *Feixana dels Rebolls*. —? —És un arbre petit, de naixença (però posa com a exemple: un roure, una alzina). —Altres arbres? —Lo més sovint del roure, no tant d'altres (1968, 1972). En al-